

Kehaväline kivipurustus (ESWL)

Patsiendi info

Käesoleva infolehe eesmärk on jagada patsiendile teavet kehavälise kivipurustuse ehk ESWL protseduuri kohta. Lühend ESWL tuleb ingliskeelsest nimetusest *Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy* (eesti keelde tõlgituna kehaväline kivipurustus lööklainega).

Protseduuri olemus

ESWL aparatuuri tööpõhimõte on purustada neerukivi lööklainega väikesteks tükkideks, et kivitükid saaksid uriiniga põide kanduda ja sealt urineerimise teel väljuda. Protseduur võtab aega 30-60 minutit. Valutustamiseks kasutatakse süstitavaid ja suukaudseid ravimeid.

Protseduuri näidustus

Mõnikord blokeerivad neerukivid uriinivoolu põide, tekitades valu või põletikke.

ESWL-i abil saab purustada kive, mille suurus on 0,5 kuni 2,5 cm. Sõltuvalt neerukivi suurusest võib vaja minna ka teisi ravimeetodeid. Mida suurem on kivi, seda tõenäolisemalt on vajalikud teised, täiendavad ravimeetodid, kaasa arvatud korduv ESWL.

Kehaväline kivipurustus ei asenda ravimeetodeid, mis ennetavad neerukivide teket.

Protseduuri absoluutsed vastunäidustused:

- rasedus
- olulised hüübimishäired

Protseduuri suhtelised vastunäidustused:

- ainus neer
- sagedased veritsused kuseteedest
- neeru- ja kuseteede infektsioon (sümptomiteks kehatemperatuuri tõus, valulik urineerimine)
- neerukasvaja
- neeru ebaharilik kuju, struktuur ja neerufunktsiooni häire
- südamestimulaatori olemasolul on soovitatav konsulteerida oma südamearstiga

Enne protseduuri

Kehaväline kivipurustus ei nõua suurt ettevalmistust. Protseduurieelsel päeval on soovitatav piirata toidukoguseid. Enne protseduurile tulekut võib hommikul juua tassi teed või kohvi ja süüa kerge eine.

Kaasa tuleks võtta olemasolevad röntgenülesvõtted või neerukivi asukoha kirjeldus ning arsti saatekiri. Protseduur teostatakse üldjuhul ambulatoorselt.

Pärast protseduuri

Kivitükid väljuvad viie kuni seitsme nädala jooksul. Algul võib uriiniga erituda veidi verd, kuid see möödub paari nädala jooksul.

Kuna veenisiseselt manustatavad valuvaigistid tekitavad uimasust, ei ole lubatud protseduuri teostamise päeval autot juhtida. Sel päeval on keelatud ka alkoholi tarvitamine.

Paari päeva jooksul pärast protseduuri ei tohi minna kuuma sauna ja võtta kuuma vanni. Lubatud on käia duši all.

Protseduurile järgneva paari päeva jooksul on soovitatav juua iga päev umbes kaks liitrit vedelikku, et tõsta uriini hulka ja kiirendada ning kergendada kivitükkide väljumist.

Kahe-kolme nädala möödumisel on vaja teha uued röntgen-ülesvõtted või ultraheli, et kontrollida, kas kivid on väljunud. Selleks pöörduge oma raviarsti poole.

Umbes 10% inimestest võib kehavälise kivipurustuse järel esineda komplikatsioone:

- valud kivitükkide väljumisel
- uriinivoolu takistus kuseteedesse kinni jäänud kivi tõttu (sümptomiks on valu seljas)
- kuseteede infektsioonid (kehatemperatuuri tõus, valulik uriineerimine)
- veritsus neerudest (uriin verine)

Komplikatsioonide ilmnemise korral pöörduge palun lähima haigla erakorralise meditsiini osakonda või oma raviarsti poole.